

Rekomendacijos ugdant bendrųjų mokymosi sutrikimų turintį mokinį

Tai grupė sutrikimų, kurie pasireiškia mokymosi pasiekimų atsilikimu iš dviejų ir daugiau dalykų (skaitymo, rašymo, matematikos ar kitų mokomųjų dalykų), pasireiškiančių įsisavinant mokymosi programą. Šis atsilikimas yra tikėtinas, kai asmens intelektualiai gebėjimai yra žemi (IQ yra nuo 70 iki 79), tačiau nesiekia labai žemo intelekto ribos (IQ 69 ir žemesnis).

Rekomendacijos :

- Ugdymą organizuokite ir ugdymo turinį pritaikykite vadovaujantis įtraukiojo ugdymo principais: mokymo(-si) tikslus orientuokite į individualių mokinio galių realizavimą, mokymosi(-si) metodus, būdus ir priemones parinkite atsižvelgiant į mokymosi stilių, individualią pažintinę raidą ir poreikius, įprastinius ugdymosi metodus ir būdus derinkite su alternatyviais;
- Parinkite sėdėjimo vietą klasėje, kurioje būtų kuo mažiau dėmesį blaškančių dirgiklių;
- Mokomąją medžiagą pritaikykite atsižvelgiant į mokinio galias ir poreikius, ugdymo tikslus ir pritaikomos programos turinį;
- Jei yra galimybė, raštu pateiktas užduotis perskaityti ar įgarsinti, naudojant informacines technologijas;
- Aktyvuokite mokinio domėjimąsi mokymusi, planuojant interesus atitinkantį tikėtinų mokymosi sėkmių ir iššūkių balansą (kad užduotys nebūtų per lengvos ar per sunkios);
- Mokykite naudotis rašytinėmis ir vizualinėmis instrukcijomis, jų sekomis, užduočių atlikimo schemomis;
- Naujai pateikiamą informaciją siekite su turimomis žiniomis ir individualia praktine patirtimi;
- Sistemingai kartokite ir įtvirtinkite išmoktą medžiagą;
- Mokykite mokyti: rasti, išskirti ir pabraukti esminę informaciją, pagrindinę mintį, ją pasižymėti;
- Perteikiant informaciją, darykite trumpas pauzes, kad mokinys(-ė) turėtų daugiau laiko informacijai suprasti;
- Sudėtingesnes užduotis išskaidykite į etapus, įsitikinti, ar mokinys suprato, ką ir kaip reikia atlikti, mokyti pasižymėti veikslių seką;
- Lavinkite dėmesio sukaupimo ir išlaikymo gebėjimus, skatinant susikaupti tiek laiko, kiek jis (ji) tik pajėgia, palaipsniui pailginant susikauptimo periodą;
- Daug dėmesio skirkite mokymui apibūdinti, lyginti, klasifikuoti, atlikti nuoseklius veiksmus: kopijuoti, kirpti, rašyti rankraščiu, jungti detales į visumą, visumą išskaidyti į dalis ir pan.;
- Pateikite nurodymus, paaiškinimus ir instrukcijas įvairiu būdu (žodiniu, vaizdiniu). Skatinkite mokinį klausti, jei jis ko nors nesupranta;

- Mokykite pasirengti arba kartu su vaiku parenkite reikalingą atraminę medžiagą (lygčių sprendimo pavyzdžius, veiksmų eilės tvarką, rašybos taisykles, linksnių pavadinimus ir klausimus, žodžio, sakinio ir kalbos dalių atmintines ir pan.);
- Mokykite naudotis papildomomis priemonėmis (schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis, taisyklėmis algoritmais ir pan.);
- Perteikdami informaciją žodžiu, stabtelėkite įvairiose vietose tam, kad mokinys atkreiptų dėmesį, geriau suprastų. Neperkraukite vaizdinės medžiagos nereikšmingomis detalėmis;
- Atpasakokite tekstą paprastesnės konstrukcijos sakiniais, kasdieninėje kalboje dažniau vartojamais žodžiais;
- Aiškinkite naujas sąvokas įprastiniais žodžiais. Turtinkite, plėskite mokinio žodyną, padėkite atrasti žodžių sinonimus, antonimus. Mokykite iš duotų žodžių sudaryti sakinius;
- Paraginkite mokinį, kai reikia pradėti, tęsti ar užbaigti užduotį;
- Kartu su mokiniu analizuokite dažniausiai pasitaikančias klaidas;
- Pabrėžkite kokybę, o ne kiekybę svarbą atliekant užduotis;
- Ugdymo procese taikykite alternatyvius mokymosi būdus ir metodus.

Literatūros šaltiniai:

1. Augustinienė, A. ir Simonaitienė, B. (2020). *Mokymosi strategijos ir mokinių pasiekimų sąsajos. (Mokslo monografija)*. KTU.
2. Bernatienė, N. (2018). *“Paauglių, turinčių specifinių mokymosi sutrikimų, mokymosi patirtis”*. Vilnius.
3. Galkienė, A. (2005). *Heterogeninių grupių didaktika: specialieji poreikiai bendrojo lavinimo mokykloje*. VšĮ Šiaulių universiteto leidykla.
4. Juškienė, V., Fiurst, A. ir Saikauskienė, E. *Metodinės rekomendacijos mokytojams dėl pradinio ir pagrindinio lietuvių kalbos ugdymo programų pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių*.
5. Kielaitė R. (2013). *Kartu įveikime mokymosi sunkumus. Metodinės rekomendacijos mokytojams, dirbantiems bendrojo lavinimo mokyklose su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais*. Liucijus.